

Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Η ορθή αντικειμενικά και ταξικά τακτική δεν αλλάζει...

Το 2-3% της ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρώτη μαγιά

Τι όρους προϋποθέτει μια συγκεκριμένη τακτική, για να εξασφαλίζει την ορθότητά της;

Πρώτο, να αποτελεί την ορθή και αποτελεσματική πρόταση του κινήματος για την επίλυση των αντιθέσεων και προβλημάτων μιας περιόδου ή φάσης και δεύτερο να υπηρετεί την επαναστατική στρατηγική του σταδίου, εν προκειμένω του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Ένας τακτικός στόχος, αν δεν γίνεται κατανοητός απ' την κοινωνία, πρέπει να αντικαθιστάται, έστω κι αν ανταποκρίνεται στα οξυμμένα προβλήματα της περιόδου;

Πρόκειται για ψευδοδίλημμα ιδεαλιστικής αντίληψης. Αν η τακτική έχει ορθά διαγνώσει τα προβλήματα, αντανακλάται στη συνείδηση έστω μιας μερίδας της κοινωνίας ανεξάρτητα απ' την πολιτική έκφραση της συνειδητοποίησης. Η σχετική αναποτελεσματικότητα της τακτικής δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά τον εσφαλμένο χαρακτήρα της (δεν είναι υποχρεωτικά αληθινό το ωφέλιμο).

Εξάλλου, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όπως καταγράφηκε στις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, αγκαλιάζει ένα ποσοστό της τάξης του 2-3%, ενώ μεγαλύτερη είναι η εμβέλειά της στα συνδικάτα και στους φοιτητικούς συλλόγους. Το δυναμικό όμως αυτό είναι ακόμη ασταθές και ευάλωτο, ιδίως σε συνθήκες πόλωσης. Αυτός ο συσχετισμός είναι κατώτερος των προσδοκιών και δυνατοτήτων μας. Αποτελεί όμως την πρώτη μαγιά του αντικαπιταλιστικού πόλου. Μ' αυτή τη λογική, η αντικαπιταλιστική πρόταση για τη φάση των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων κρίνεται σωστή, στο πλαίσιο αντικειμενικών δυσχερειών και υποκειμενικών αδυναμιών. Αναγκαία άρα η κριτική και η αυτοκριτική.

Ωστόσο η απήχηση μιας πολιτικής πρότασης δεν πρέπει ν' απολυτοποιείται. Αν ήταν έτσι, θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι είναι ορθή η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ λόγω της μαζικής εμβέλειάς της. Στην ιστορία της πολιτικής υπάρχουν απτά παραδείγματα αριστερών δυνάμεων που, στο όνομα της ρεαλιστικής, αποτελεσματικής τακτικής, διολίσθησαν στον τακτικισμό. Στην επιλογή δηλαδή τακτικού ή και στρατηγικού στόχου ανεξάρτητα ή και αντίθετα απ' το ταξικό συμφέρον, με κριτήριο την προσδοκία άμεσης πολιτικής ωφέλειας (καιροσκοπισμός). Το περιτύλιγμα παραμένει αριστερό, το περιεχόμενο όμως ουσιαστικά γίνεται αστικό.

Το 1989 ΚΚΕ και ΕΑΡ αφινιδίως συγκροτούν τον ενιαίο Συνασπισμό και συμμαχούν με τη ΝΔ, για να συνθλίψουν με δικαστική μεθόδευση το ΠΑΣΟΚ και να ιδιοποιηθούν τον κόσμο του. Τι απέδωσε η νέα τακτική σύλληψη; Το έδειξε η ιστορική συνέχεια. Ανεμομαζώματα, διαβολοσκορπίσματα... Τα ποσοστά του ΚΚΕ κατρακύλησαν (εκλογές 1993) στο 4,5%, ενώ ο Συνασπισμός έμεινε εκτός Βουλής. Ανάλογα και ο ΣΥΡΙΖΑ σήμερα, απ' το πάθος της εξουσίας απεμπόλησε το στόχο αριστερής κυβέρνησης και ερωτοτροπεί με τους ΑΝΕΛ και τη ΔΗΜΑΡ στήνοντας Κολυμβήθρα του Σιλωάμ...

Έχουμε εισέλθει πράγματι σε μια νέα ιστορική φάση, οπότε δικαιολογείται και η πρόταση για «νέα πολιτική γραμμή»; Σε αντίθεση με τον ακριβή ορισμό της εποχής και του σταδίου, η έννοια της φάσης ή της περιόδου επιδέχεται περισσότερους προσδιορισμούς. Ωστόσο, η ουσία μιας φάσης πρέπει να προσδιορίζεται απ' την κυρίαρχη σ' αυτήν αντίθεση και τα αντίστοιχα προβλήματα που προκαλεί. Για παράδειγμα, γίνεται λόγος για τη νέα φάση του 2012-14 με κύρια κριτήρια τη σχετική πτώση του κινήματος. Το καθοριστικό όμως στοιχείο της περιόδου - φάσης 2010-14 αποτελεί η ένταση της καπιταλιστικής επίθεσης για την πραγματοποίηση αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων εις βάρος της εργατικής τάξης, για την αντιμετώπιση της δομικής ιστορικών διαστάσεων κρίσης του 2008 και της διαρθρωτικής τάσης πτώσης του μέσου ποσοστού κέρδους.

Αυτή η επίθεση όχι μόνο συνεχίζεται, αλλά όπως διαπιστώνει η εισήγηση της ΓΙΕ για το Πανελλαδικό Σώμα: **«Η αντιδραστική συγκυβέρνηση ΝΔ- ΠΑΣΟΚ θα κλιμακώσει την αντιλαϊκή της επίθεση»**. Αφού λοιπόν συνεχίζεται και εντείνεται η καπιταλιστική επίθεση, έπεται ότι όχι μόνον ισχύει, αλλά γίνεται ακόμη πιο αναγκαία η **αντικαπιταλιστική πρόταση ανατροπής αυτής της επίθεσης**.

Εξ αντιθέτου δεν ευσταθεί η **πρόταση των 11 συντρόφων** για αντικατάσταση της αντικαπιταλιστικής πρότασης με **«πρόγραμμα τακτικού χαρακτήρα»**, το οποίο **«δεν μπορεί**

να συγκροτηθεί βάζοντας προϋπόθεση την πλήρη συμφωνία με το συνολικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ».

Δεν πρόκειται απλώς για χρονική πρόταξη των αμεσότερων στόχων. Πρόκειται, σύμφωνα με τη δική τους διατύπωση, για «νέα πολιτική γραμμή». Θεμελιώδη χαρακτηριστικά της «νέας πολιτικής γραμμής» είναι αφενός η περικοπή του αντικαπιταλιστικού προγράμματος και αφετέρου η υπέρμετρη εστίαση στην επιβίωση. Με αυτούς τους δύο άξονες η προτεινόμενη γραμμή δημιουργεί ένα νέο μείγμα, που υποβαθμίζει και υποκαθιστά το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα, χωρίς να το απορρίπτει στο σύνολο του.

Στη μερίκευση της αντικαπιταλιστικής λογικής συμβάλλει και ο υπερτονισμός της αντίθεσης «μνημόνιο-αντιμνημόνιο». Αναφέρεται στο κείμενο των 11: Αυτό το «αντεργατικό, αντιδημοκρατικό μνημονιακό καθεστώς» αποτελεί ιδιαίτερη μορφή περάσματος του ελληνικού κοινωνικοοικονομικού σχηματισμού στην καρδιά του ολοκληρωτικού καπιταλισμού της εποχής μας και γενικευμένης εμπέδωσης των νέων παραγωγικών, κοινωνικών, πολιτικών, πολιτιστικών και διεθνών σχέσεων». Και συνεχίζει με τη διαπίστωση: «Στη συνείδηση ευρύτερων μαζών όμως αυτές οι σχέσεις εμφανίζονται με την εξωτερική μνημονιακή μορφή τους». Όποιος δεν βλέπει αυτή τη «μνημονιακή» μορφή «δεν μπορεί να επικοινωνήσει με τις εμπειρίες των μαζών» και «να ανατρέψει την ουσία της αστικής επίθεσης». Η απολυτοποίηση της μνημονιακής πρόσληψης των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων υποβαθμίζει την πρόσληψή τους απ' την αντικαπιταλιστική συνείδηση, που είναι υπαρκτή βεβαίως.

Μάλιστα, αν ερμηνεύσουμε κατά γράμμα αυτή τη διαπίστωση, η αντικαπιταλιστική συνειδητοποίηση αυτών των αναδιαρθρώσεων είναι αδύνατη σχεδόν, η αντίθεση επομένως «καπιταλισμός-αντικαπιταλισμός» πρέπει να περιοριστεί στην αντίθεση «μνημόνιο-αντιμνημόνιο», στην οποία βέβαια ηγεμονεύει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Για να λυθεί το πρόβλημα επιβίωσης, πρέπει να διαγραφεί το χρέος

Θέση αντίθετη με τη λογική του αντικαπιταλιστικού προγράμματος και του αλληλένδετου των στόχων του είναι και η ακόλουθη: «Στο εργατικό λαϊκό κίνημα η αντίληψη πως δεν μπορεί να κατακτήσει με σκληρούς αγώνες αύξηση στο μεροκάματο, αν από τα πριν δεν διαγραφεί το χρέος και δεν φύγουμε απ' την ΕΕ, είναι λαθεμένη». Κανείς δεν ισχυρίζεται ότι το κίνημα πρέπει να καθηλωθεί στην αναμονή της εξόδου απ' την ΕΕ και το ευρώ. Ασφαλώς οι αντικαπιταλιστικοί στόχοι-κόμβοι έχουν σχετική αυτοτέλεια, ισχυρότερη όμως είναι η

πλευρά της αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασής τους. Είναι πιθανό, σ' ένα πρώτο κινηματικό κύμα, η άρχουσα τάξη ελισσόμενη να στερήσει σε μισθολογικές βελτιώσεις. Αυτές όμως θα είναι περιορισμένες και, όπως επιβεβαιώνει η ιστορική εμπειρία, σ' επόμενη φάση θα ανακληθούν, αν δεν διευρυνθεί το αντικαπιταλιστικό ρήγμα. Δεν χρειάζεται σοφία για να συνειδητοποιηθεί ότι για να λυθεί το πρόβλημα επιβίωσης των 6,3 εκατ. που είναι κάτω απ' το όριο φτώχειας ή στα όριά του, πρέπει και το χρέος να διαγραφεί (8-10 ετησίως τα τοκοχρεολύσια), να επιβληθεί βαριά φορολογία στο κεφάλαιο, να εθνικοποιηθούν οι τράπεζες και οι μονάδες στρατηγικής σημασίας, να γίνει γενναία αναδιανομή του πλούτου.

Αυτοί οι στόχοι προφανώς δεν είναι πραγματώσιμοι στη φυλακή της ΕΕ και του ευρώ. Αλλιώς θα προβάλλουμε τη φενάκη, όπως ο ΣΥΡΙΖΑ, της καταπολέμησης της φτώχειας με προγράμματα του ΕΣΠΑ...

Ειδικά στο θέμα της ΕΕ το κείμενο των 11 έχει πολυσημία. Στο κεφάλαιο Δ2 η διάλυση της ΕΕ προτάσσεται της αποδέσμευσης. Αλλά, αν υπάρξει διάλυση, αποδεσμεύσει απ' την ΕΕ αυτοδίκαια/Ετσι όμως εννοούμε εμείς την αποδέσμευση;

Στο Δ3 υπάρχει διϊσμός ορολογίας. Συγκατοικούν αντικαπιταλιστική ορολογία, π.χ. *«έξοδος απ' το ΝΑΤΟ και την ΕΕ»*, και υποβαθμισμένη ορολογία π.χ. *«απειθαρχία στις ευρωσυνθήκες, ρήξη από το ευρώ και από την Ευρωπαϊκή Ένωση»*. Τέλος, η θέση για τη δυνατότητα κατακτήσεων ανεξάρτητα απ' την αποδέσμευση απ' την ΕΕ ψαλιδίζει αντικειμενικά την αναγκαιότητα εξόδου απ' αυτήν. Η εστίαση του κειμένου στην επιβίωση, η χρονική και ποιοτική προτεραιότητα αυτού του στόχου αντικειμενικά οδηγούν στην υποβάθμιση του όλου αντικαπιταλιστικού προγράμματος ή και στον κίνδυνο διολίσθησης σ' ένα μίνιμουμ πρόγραμμα. Ποιος δεν προτάσσει την αναγκαιότητα καταπολέμησης της φτώχειας και της ανεργίας; Αλλά ποιο πρόβλημα θα οξυνθεί στο έπακρο και θα ωριμάσει στη συνείδηση η λύση του, ώστε ν' αποτελέσει τον αδύναμο κρίκο στον οποίο θα συγκεντρώσει κυρίως τις δυνάμεις του το κίνημα, είναι άγνωστο εκ των προτέρων. Το 2008 προκάλεσε εξέγερση η δολοφονία του Αλ. Γρηγορόπουλου...

Η δέσμευσή μας στην προτεραιότητα ενός στόχου πιθανόν να εμποδίσει τον εντοπισμό του κρίκου που θα υπεροξυνθεί. Είναι μια λογική «σταδιολογικού» τύπου.

Προβληματική είναι η διατύπωση: Η Αριστερή Μαχητική Συμμαχία Ανατροπής «δυσπιστεί» απέναντι σε ενδεχόμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Δυσπιστώ σημαίνει αμφιβάλλω, αλλά δεν αποκλείω ο ΣΥΡΙΖΑ να προωθήσει πρόγραμμα αλλαγής. Στη συνέχεια, λέγεται ότι η ΑΜΣΑ «αποκαλύπτει το διαχειριστικό ρόλο» της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Με την αμφιλογία

δημιουργείται τουλάχιστον σύγχυση...

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 26.10.2014